

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

II. 1. ÚPLNOST, VELIKOST A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY

Základní škola praktická v Rakovníku je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem.

Pod jednou střechou je soustředěna **mateřská škola speciální, základní škola praktická, základní škola speciální, praktická škola dvouletá a praktická škola jednoletá**. Spolu tvoří komplex nazývaný **Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace**. V budově je i **speciálně pedagogické centrum, školní družina a školní jídelna**, což umožňuje poskytování komplexních služeb žákům i jejich rodičům. V objektu se nachází také **pedagogicko-psychologická poradna**, která sice není součástí školy, ale úzce s ní spolupracuje.

Škola je umístěna v nové moderní budově, která byla vyhodnocena jako „**Stavba roku 2003**“. Toto ocenění bylo uděleno za vytvoření kultivovaného areálu pro náročné výchovné a výukové aktivity se zřetelem k citlivému urbanistickému řešení.

Škola se nachází v klidném prostředí městského parku, nedaleko od autobusového i vlakového nádraží, takže i žáci nižších ročníků mohou sami dojít ze školy na autobus nebo vlak.

V blízkosti školy je zimní stadion a kolem školy vede cyklistická stezka. Zimní stadion i cyklistickou stezku často využíváme v hodinách tělesné výchovy (brusle i jízdní kola jsou ve výbavě školy).

Škola sousedí s Domem dětí a mládeže. I když je škola v klidné okrajové části města, neznamená to, že je izolovaná od života ve městě. Během pár minut mohou žáci dojít do divadla, kina, městské knihovny, výstavních sálů i muzea.

II. 2. VYBAVENÍ ŠKOLY

Prostorové zabezpečení výuky:

Budova školy je bezbariérová, vybavená výtahem a toaletami pro vozíčkáře.

K dispozici je:

- * **10 kmenových tříd**
- * **učebna pro výuku výpočetní techniky**
- * **učebna pro výuku výtvarné výchovy**
- * **tzv. „univerzální učebna“, nejčastěji využívaná pro výuku chemie, fyziky a hudební výchovy**
- * **místnost pro práci školní družiny**
- * **tělocvična**
- * **rehabilitační tělocvična**

- * **rehabilitační bazén s posuvným dnem a protiproudem**
- * **cvičná kuchyň**
- * **cvičný byt**
- * **učebna šití**
- * **dílna**
- * **keramická dílna**
- * **snoezelen** (místnost pro multisenzoriální stimulaci)
- * **místnost určená k ošetření úrazu, ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě při zdravotních problémech**

Ke každé kmenové třídě patří jedna z 10 dostatečně velkých **šaten**.

Učitelé mají k dispozici v každém patře několik kabinetů pro ukládání pomůcek. V době přestávek mezi vyučovacími hodinami pobývají v kabinetech blízko svých tříd, ale mohou se scházet i ve sborovně.

Ředitel školy, zástupkyně ředitele i hospodárka mají samostatné kanceláře; výchovný poradce má k dispozici kancelář pro konzultace s rodiči žáků.

Škole dlouhodobě chyběl pozemek, který by byl využíván jako **školní zahrada**. V roce 2011 se podařilo pozemek získat a byly zahájeny rozsáhlé úpravy. Finanční prostředky na jejich realizaci poskytl zřizovatel školy (Středočeský kraj) a MŽP ČR ze svého „Revolvingového fondu“.

Na podzim roku 2013 začne školní zahrada sloužit nejen k výuce pěstitelských prací, ale také jako **přírodní učebna** a místo pro odpočinek a relaxaci žáků školy.

Součástí zahrady je **ovocné arboretum**.

V sousedství školy bylo vybudováno **dětské hřiště** pro žáky mateřské školy.

cvičná kuchyň s úpravami pro vozíčkáře

rehabilitační bazén s posuvným dnem

tělocvična

školní jídelna

rehabilitační tělocvična

snoezelen

učebna výpočetní techniky

speciálně pedagogické centrum

Materiálně technické vybavení školy:

- * Žákům poskytujeme dostatečné vybavení **učebnicemi** a **pracovními sešity**.
- * Učebny jsou vybaveny výškově stavitelným nábytkem. Každý žák má svůj vlastní stůl, což umožňuje upravit jeho výšku dle jeho potřeb. Ve všech učebnách je promítací plátno a radio s přehrávačem MC a CD. V obou patrech školní budovy je k dispozici televize a DVD přehrávač.
- * V učebně výpočetní techniky je dostatečný počet **počítačů** (včetně připojení k internetu), aby každý žák měl možnost pracovat samostatně. Počítače mají někteří žáci k dispozici i v kmenových třídách, aby jim byl umožněn alternativní způsob výuky (zvláště v případech, kdy to vyžaduje jejich zdravotní stav).
- * V **univerzální učebně** je televize s velkoplošnou obrazovkou, interaktivní tabule, radio, DVD, MC a CD přehrávač. Další dvě **interaktivní tabule** byly namontovány do kmenových tříd.
- * V **keramické dílně** najdeme hrnčířský kruh a keramickou pec.
- * Vybavení **tělocvičny** umožňuje provozování všech běžných sportů. V suterénu školy lze využívat místnost s několika stoly pro stolní tenis. Škola je vybavena dostatečným počtem kvalitních jízdních kol pro výlety po blízké cyklostezce.
Poskytujeme žákům nadstandartní vybavení pro zimní sporty - brusle, sjezdové a běžecké lyže a snowboardy (včetně vhodného obutí).
- * Škola je velmi dobře vybavena běžným **cvičebním nářadím**, speciálními pomůckami pro žáky s tělesným postižením (lopedy, motomed, krabber, vířivou vanou) i rehabilitačními pomůckami.
- * **Cvičná kuchyň** je vybavena myčkou nádobí, horkovzdušnými troubami, fritézou, mikrovlnnou troubou, lednicí, mixéry atd. Sektorový nábytek je přizpůsoben potřebám vozíčkářů - horní díly se dají upravit na výšku sedícího člověka.

- * Ve **cvičném bytě** se žáci učí pečovat o domácnost, proto je tu cvičná koupelna i toaleta, automatická pračka, postel k nácvičku převlékání lůžkovin a přebalovací pult.
- * V **učebně šití** najdeme vše, co je třeba k práci s textilem - nejen řadu šicích strojů, ale i mandl, žehlící prkna, žehličky, pomůcky pro tkaní apod.
- * Školní **dílna** je nadstandardně vybavena nářadím a stroji pro práci se dřevem a kovem.
- * Ve škole byl vybudován **kabinet environmentální výchovy**.
- * V každém kabinetě a také ve sborovně mohou učitelé využívat **počítače** s připojením na internet. Ve škole je i několik notebooků, takže učitelé mohou školní počítače využít také doma.
- * Ve sborovně školy je po celý den bez omezení k dispozici **kopírka**, která zároveň slouží i jako **tiskárna** na počítači vytvořených materiálů.
- * Učitelé a žáci mohou dění ve škole dokumentovat pomocí **digitálního fotoaparátu a kamery**.

kmenové třídy

Hygienické vybavení školy:

Budova školy je vybavena vysokým počtem běžných toalet i toalet upravených pro vozíčkáře. K dispozici je i řada sprchových koutů pro učitele a žáky. Některé z nich jsou rovněž upraveny pro potřeby vozíčkářů.

toaleta pro vozíčkáře

umývárna

3. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ A PEDAGOGICKÉHO SBORU

Základní škola praktická v Rakovníku vzdělává **žáky**, kteří z nejrůznějších důvodů nezvládají vzdělávání v jiných výukových programech. Podmínkou zařazení žáka do školy tohoto typu je doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra a souhlas zákonných zástupců.

Nejčastěji se jedná o žáky s lehkou mentální retardací a kombinovanými vadami (lehká mentální retardace spojená např. s diparetickou nebo kvadraparetickou formou dětské mozkové obrny, smyslovými vadami nebo dětským autismem).

Ve vyjímečných případech mohou být do školy zařazeni i žáci se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (bez zdravotního postižení). Žáci bez zdravotního postižení se nevzdělávají podle vzdělávacího programu pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením. Žáci se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním zařazení do ZŠ praktické se vzdělávají podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Základy pro každého“ (vlastního programu školy zpracovaného podle RVP-ZV).

Pedagogický sbor (složený z učitelů, vychovatelů a asistentů pedagoga) je dlouhodobě stabilizovaný, věkově vyvážený a z převážné části plně erudovaný v oboru speciální pedagogiky. Aktuální informace o počtu pedagogických pracovníků a jejich kvalifikaci jsou součástí každoročních výročních zpráv o činnosti školy.

Ve škole pracuje **výchovný poradce, školní metodik pro výuku, metodik prevence nežádoucího chování, koordinátor environmentální výchovy a asistent pro práci s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí**. Významnou úlohu ve výchovné a vzdělávací činnosti školy mají i **asistenti pedagoga a osobní asistenti**. Ve škole jsou také pracovníci kvalifikovaní pro zdravotní tělesnou výchovu.

Vedení školy plně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků a umožňuje studium těch pedagogických pracovníků, kteří dosud nedosáhli požadované kvalifikace.

Pedagogickému sboru školy byla dne 9. dubna 2010 udělena „Medaile MŠMT 1. stupně za dlouhodobou vynikající činnost v oblasti speciálního školství“.

II. 4. SLUŽBY POSKYTOVANÉ ŽÁKŮM A JEJICH RODIČŮM, DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Kromě kvalitní výuky plně respektující individuální potřeby každého žáka poskytuje škola řadu dalších služeb žákům i jejich rodičům:

- * Žáci mohou využívat k cestě do školy a ze školy **školní svozové auto**.
- * Kvalitní využití volného času nabízí dětem **školní družina** (dle zájmu starších žáků i **školní klub**).
- * Škola nabízí řadu **nepovinných předmětů** (např. zdravotní tělesnou výchovu, sportovní hry, aerobic, keramikU) a **zájmových kroužků** (při školní družině pracuje výtvarný, hudební, sportovní a přírodovědný kroužek). Nabídka nepovinných předmětů a zájmových kroužků sekaždý školní rok mění podle zájmu žáků)
- * Ve škole probíhá **kanisterapie**, určená hlavně dětem s dětským autismem a těžkým mentálním či tělesným postižením.
- * Ve spolupráci s Plaveckou školou v Rakovníku zajišťujeme pro žáky **plavecký výcvik**.
- * Škola pořádá **pobytové kurzy** zaměřené na environmentální výchovu, podporu aktivního využívání volného času a prevenci nežádoucího chování. Cena kurzů a pobyťů je díky úspěšnému zapojení školy do různých projektů přijatelná i pro rodiče s nižším příjmem. Potřebnou výbavu na lyžařské kurzy poskytuje škola.
- * **Výchovný poradce** konzultuje s dětmi a jejich rodiči výchovné problémy žáků i otázky spojené s volbou povolání a dalším vzděláváním žáků.
- * Zvláštní význam u žáků z málo podnětného rodinného prostředí má práce **metodika prevence nežádoucího chování**.
- * Ve škole pracují **asistenti pedagoga a osobní asistenti**, což umožňuje věnovat dětem, jejichž zdravotní stav to vyžaduje, **individuální péči** nejen při výuce, ale i v době přestávek a při mimoškolní činnosti.
- * **Asistentka pro práci s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí** pomáhá dětem nejen s pří-

pravou na vyučování, ale také se snaží ve spolupráci s třídním učitelem o navázání užšího kontaktu mezi rodinou a školou.

- * Kvalifikované pracovnice provádějí s dětmi **zdravotní tělesnou výchovu** dle individuálních potřeb každého dítěte.
- * Pracovníci speciálně pedagogického centra poskytují žákům školy **individuální logopedickou péči**, ve spolupráci s třídním učitelem pomáhají při **osvojování učiva pomocí speciálních programů** zaměřených na rozvoj schopností potřebných k učení, zajišťují pro žáky **rehabilitační a kompenzační pomůcky, konzultují s rodiči** výchovné a výukové problémy jejich dětí.
- * Každý rok připravují žáci 9. ročníků pro své mladší spolužáky a kamarády z Ráčku (denního stacionáře pro mentálně postižené) a speciální mateřské školy **Dětský den** na Tyršově koupališti. Je to den plný her, při kterých se nám daří budovat přátelské vztahy mezi dětmi různého věku.

Každoročně probíhá na škole **projektové vyučování**, kterému je pravidelně věnován jeden týden výuky. Téma projektu je společné pro celou školu a jednotlivé třídy si ho blíže specifikují. V rámci projektového vyučování se žáci učí získávat informace z různých zdrojů, třídit je a zpracovávat. Navštěvují různé výstavy, účastní se exkurzí, provádějí a vyhodnocují pozorování a experimenty. Výsledky projektového vyučování zpracují do konečného produktu a poslední den projektového vyučování je věnován prezentaci těchto produktů před spolužáky, žáky z ostatních ročníků, pedagogy i ostatními zaměstnanci školy.

Projektové vyučování žáky velmi baví, vede je k větší samostatnosti a zbavuje je ostychu z veřejného vystoupení.

Kromě tohoto celotýdenního projektového vyučování je v průběhu roku realizována řada kratších projektů.

Základní škola a Mateřská škola speciální v Rakovníku podala tři projekty do 2. výzvy Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.2. Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve Středočeském kraji.

Ve školním roce 2010/2011 2011/2012 se Praktická škola dvouletá v Rakovníku (která je součástí Střední školy, Základní školy a Mateřské školy speciální v Rakovníku) zapojila do těchto **projektů**:

1. „**Školní a poradenské centrum EVVO pro učitele a žáky**“
2. „**Komplexní přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami**“
3. „**Rozvoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti zdravotní tělesné výchovy a tělesné výchovy**“.

Na realizaci těchto tří projektů škola získala celkem 5 155 000 Kč.

Informace o aktuálním zapojení školy do projektů budou uváděny v příloze školního vzdělávacího programu.

Škola dosud nenavázala žádné **mezinárodní kontakty** na úrovni žáků.

Školu navštěvují zahraniční návštěvy, zejména se jedná o účastníky kurzů, které organizuje Karlova Univerzita Praha.

5. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Se školou spolupracuje **Sdružení rodičů a přátel školy**.

16. března 2006 proběhlo první zasedání **školské rady**, která je nezávislým orgánem umožňujícím zákonným zástupcům nezletilých žáků, pracovníkům školy, občanům obce a dalším osobám podílet se na správě školy.

Rodiče mají kdykoliv možnost obrátit se na třídního učitele a ostatní vyučující se žádostí o pomoc při řešení výchovných a výukových problémů svých žáků. Formou zápisu v žákovské knížce mají stále k dispozici všechny kontakty na vedení školy, výchovného poradce, vyučující, vychovatele školní družiny a zaměstnance školní jídelny.

Rodiče jsou průběžně v dostatečné míře informováni o prospěchu a chování jejich dětí ve škole formou zápisů v žákovských knížkách a notýscích a osobních konzultací s rodiči. Třídní učitelé zakládají do katalogového listu žáka záznam o jednáních s jeho zákonnými zástupci.

Pokud je žák nemocný, spolupracuje škola s rodiči při doplňování zameškaného učiva.

S rodiči některých žáků spolupracuje také asistent pro práci s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí.

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S DALŠÍMI SOCIÁLNÍMI PARTNERY

- * **Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, odloučené pracoviště Rakovník** spolupracuje při zařazování žáků do naší školy (provádí psychologické a speciálně pedagogické vyšetření) a poskytuje poradenské služby učitelům i rodičům žáků.
- * **odbor sociálně právní ochrany dětí a mládeže** při MÚ Rakovník
pracovnice tohoto odboru:
  - docházejí do rodin žáků a snaží se zajistit lepší spolupráci rodiny se školou při řešení výukových a výchovných problémů žáků
  - zasedají společně s výchovným poradcem školy, třídním učitelem, ostatními vyučujícími a rodiči žáka v tzv. výchovných komisích, které řeší vážná porušení školního řádu
  - dohlíží v rodinách žáků na plnění úkolů, které vyplynou ze zasedání výchovných komisí
- * **Policie České republiky**
  - organizuje pro žáky naší školy přednášky a besedy o dopravní výchově, kriminalitě a trestní odpovědnosti dětí a mládeže
  - spolupracuje se školou při řešení závažných výchovných problémů žáků
- * **Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník**
  - studenti gymnázia diskutují s našimi žáky v rámci tzv. Peer programu o nebezpečích spojených s užíváním návykových látek, varují před patologickým hráčstvím
- * **Domov Ráček, o.p.s.**
  - denní stacionář pro mentálně postižené pořádá řadu sportovních a kulturních akcí. Na nich vystupují i naši žáci. Klienti Ráčku se na oplátku zúčastňují akcí naší školy.
- * **Dům dětí a mládeže Rakovník**
  - jsme častými návštěvníky akcí pro děti pořádaných Domem dětí a mládeže v Rakovníku (např. soutěže v práci s konstrukčními stavebnicemi, hudební a divadelní představení apod.)
- * **Městská knihovna Rakovník**
Každoročně se účastníme již tradičních akcí pořádaných dětským oddělením městské knihovny. Jsou to například: „Pasování na velké čtenáře“ pro absolventy prvních tříd
  - „Vánoční pohoda v Brance“ - vánoční trh
  - „Hurá na prázdniny“ - předprázdninová setkání dětí s kulturním programem
  - besedy o knihách spojené s informacemi, jak se v knihovně orientovat a jak získat průkaz čtenáře

„Pasování na velké čtenáře“ pro absolventy prvních tříd

* Masarykova obchodní akademie Rakovník

- pronajímá naší škole velkou tělocvičnu pro potřeby tělesné výchovy

* Střední zemědělská škola Rakovník

- provozuje v naší škole výdejnu stravy

* Integrovaná střední škola technická Rakovník

- v dílnách školy probíhá předprofesní přípravu chlapců

• Škola spolupracuje s Psychopedickou společností a Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze.